

A photograph of a soccer field at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. In the foreground, a soccer ball sits on the grass. A person's leg is visible on the left side, and another person is standing in the background on the right. The sky is a mix of orange and blue. There are some decorative shapes: a pink one in the top right and a yellow one in the bottom left.

TUUSULA

Eettiset ohjeet ja toimielinten pelisäännöt

Luonnos 20.10.2021

Sisältö

1. Tuusulan kuntastrategia ja yhteinen toimintatapa
2. Eettiset ohjeet (osa-alueet täsmentyy)
 - 2.1 Vastuullinen ja johdonmukainen johtaminen
 - 2.2 Perehtyminen ja tiedolla johtaminen
 - 2.3 Arvostava käytös ja rakentava keskustelukulttuuri
 - 2.4 Ennakoiva osallistuminen valmistelussa oleviin asioihin
 - 2.5 Valtuustoryhmien yhteistyö ja puheenjohtajien rooli
 - 2.6 Kunnioittava ja asiallinen somekäyttäytyminen
 - 2.7 Yhteisiin toimintatapoihin sitoutuminen
3. Toimielinten pelisäännöt
 - 3.1 Valtuusto
 - 3.2 Valtuustoasiain valmistelutoimikunta
 - 3.3 Kunnanhallitus
 - 3.4 Lautakunnat (kullakin omansa)

Tausta

Tuusulan kunnan eettiset ohjeet ja toimielinten pelisäännöt on laadittu kunnan vaikuttavan ja toimivan johtamisen ja yhteistyön tueksi sekä lisäämään avoimuutta toiminnan tavoista. Sisältöjä on laadittu syksyn 2021 aikana yhteisissä seminaareissa ja työpajoissa.

Valmistelu on osa poliittisen johtamisjärjestelmän uudistuksen 2. vaiheen toimenpiteitä, jotka on linjattu valtuustossa kesällä 2021. Valtuuston hyväksymät eettiset ohjeet tulevat linjaamaan kunnassa toimivien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaa ja yhteistyötä valtuustokaudella 2021-2025.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

1. Tuusulan kuntastrategia ja yhteinen toimintatapa

Tuusulan kuntastrategian kiteytys

Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa			Me teemme yhdessä uutta TUUSULA
Strategiset päämäärät			
TUUSULASSA ON MAHDOLLISUUKSIA KASVAA JA MENESTYÄ	TUUSULASSA ON HYVÄ ELÄÄ	TUUSULA KEHITTYY KESTÄVÄSTI	
Veto- ja pitovoima	Hyvinvointi	Kestävyys- ja ilmastoteot	Digitalisaatio
Asuminen ja elinympäristö	Osallisuus ja yhteisöllisyys	Luonnon monimuotoisuus	Vaikuttaminen ja yhteistyö
Yritykset ja työpaikat	Oppiminen ja osaaminen	Liikkuminen	Osaaminen ja kyvykkyydet
Vapaa-aika, harrastaminen ja kulttuuri	Turvallisuus	Talous	

Kuntastrategian päämääristä on johdettu 14 valtuustokauden tavoitetta.

Strategian yhteinen toimintatapa - Me teemme yhdessä uutta!

Me

Me olemme asukkaita, yhteisöjä, yrityksiä, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä. Me teemme ja toteutamme kunnan strategian. Me luomme kasvavan Tuusulan tarinaa ja tulevaisuutta.

Teemme

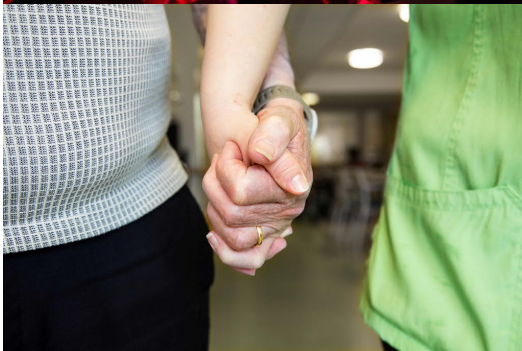
Teemme uutta Tuusulaa toisiamme ymmärtäen. Saamme tuloksia aikaan ja onnistumme yhdessä. Meistä jokainen on merkityksellinen ja voimme tehdä elämisen taidetta joka päivä. Autamme ja kannustamme toisiamme sekä kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta!

Yhdessä

Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa ja keskustelussa. Arvostamme moninaisuutta ja kunnioitamme erilaisuutta. Kannamme vastuuta toistemme hyvinvoinnista. Tarvitsemme kaikkien ideat käyttöön. Yhdessä olemme enemmän.

Uutta

Uutta syntyy luovasti ideoiden. Uutta syntyy rohkeudesta yrittää ja erehtyä. Olemme edelläkävijöitä ja suuntaamme kestävään tulevaisuuteen. Illoitimme yhdessä pienistäkin onnistumisista!

TUUSULA

Elämisen taidetta.

2. Eettiset ohjeet

2.1 Vastuullinen ja johdonmukainen johtaminen

- Olemme kuntalaisille tärkeiden asioiden äärellä. Sitoudumme tekemiseemme Tuusulan kehittämiseksi.
- Sitoudumme strategiaan ja sen toteuttamiseen. Tekemämme päätökset asetamme strategian tarjoamaan kontekstiin. Seuraamme ja arvioimme strategian toteutumista aktiivisesti. Viestimme strategiasta ja yhteisistä tavoitteistamme organisaatioon ja kuntalaisille ymmärrettävällä kielellä.
- Pidämme vastuunjaon ja roolit selkeinä toimielinten sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä. Luottamushenkilöt ja viranhaltijat kunnioittavat toisiaan.
- Noudatamme hyvän hallinnon perusteita. Edistämme toiminnassamme oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Emme hyväksy syrjintää, häirintää tai epäasiallista käytöstä.
- Päätöksenteossa huomioimme kuntakokonaisuuden. Luottamushenkilöiden päätösvalta perustuu monijäsenisen toimielimen demokraattiseen päätöksentekoon. Luottamushenkilöllä ei ole henkilökohtaista toimivaltaa ellei siitä ole erikseen päätetty hallintosäännössä.
- Henkilökohtainen tai lähipiirin etu ei saa vaikuttaa käsittelyyn. Tunnistamme jääviystilanteet. Jokainen on vastuussa omasta esteellisyydestä.

*"Me luomme kasvavan Tuusulan tarinaa
ja tulevaisuutta."*

2.2 Perehtyminen ja tiedolla johtaminen

- Teemme päätökset riittävän tiedon perusteella vastuullisesti, mutta rohkeasti. Tiedostamme myös sen, että kaikista päätettävistä asioista tai niiden vaikutuksista ei ole saatavilla täyttä tietoa.
- Tietoa tuodaan kaikille tasapuolisesti ja saman sisältöisenä. Tuemme hyvää tiedonkulkua ja oikea-aikaisen tiedon tuottamista eri tilanteissa.
- Perehdymme hallintosäntöön sekä siinä määriteltyyn tehtäväjakoon ja kokoustyöskentelyn periaatteisiin. Otamme aktiivisesti selvää käsiteltävistä asioista sekä perehdymme huolellisesti kokousaineistoihin etukäteen.
- Tuemme toisiamme perehtymisessä ja johtamistyössä. Kukaan meistä ei ole kaikkien asioiden asiantuntija ja opimme jatkuvasti uutta.
- Huolehdimme, että varajäsenet pysyvät mukana eivätkä jää tiedoista katveeseen.

2.3 Arvostava käytös ja rakentava keskustelukulttuuri

- Rakennamme jokainen hyvää, arvostavaa ja kannustavaa ilmapiiriä ja keskustelukulttuuria. Keskitymme rakentamaan uutta ja tulevaa.
- Iloitsemme yhdessä pienistäkin onnistumisista. Kun aihetta on, annamme toisillemme positiivista palautetta ja kiitosta.
- Vuorovaikutuksemme on kaksisuuntaista, jotta voimme ymmärtää toisiamme ja käsiteltäviä asioita paremmin. Kysymme ja kuuntelemme aidosti toistemme mielipiteitä.
- Kunnioitamme toisiamme ja toimimme tasa-arvoisesti. Voimme olla eri mieltä, mutta silloinkin käyttäydymme asiallisesti ja kunnioitamme hänen näkemystään.
- Kiinnitämme erityistä huomiota omaan käytökseemme ja asettaudumme toisen asemaan. Muistamme, että viestimme myös eleillämme ja ilmeillämme.
- Annamme toisillemme tilan emmekä mene henkilökohtaisuuksiin.

"Teemme uutta Tuusulaa toisiamme ymmärtäen."

"Meistä jokainen on merkityksellinen"

"Autamme ja kannustamme toisiamme."

TUUSULA

Elämisen taidetta.

2.4 Ennakoiva osallistuminen valmistelussa oleviin asioihin

- Johdonmukainen johtaminen perustuu huolelliseen valmisteluun ja siihen, että keskustelemme asioista ennakoivasti ja riittävästi. Valmisteluvaiheessa lisäämme ymmärrystä asiasta sekä keskustelemme eri näkemyksistä.
- Iltakouluissa ja seminaareissa käymme avointa ja luottamuksellista keskustelua eri vaihtoehtoista ja siitä, miksi eri vaihtoehtoihin on päädytty. Myös ei-muodollinen avoin keskustelu on tärkeää ja varaamme tähän tilaisuuksia säännöllisesti.
- Hyödynnämme aktiivisesti sähköisiä alustoja vuorovaikutuksessa ja tiedonhankinnassa.

” Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa ja keskustelussa. ”

Keinoja varhaiseen osallistumiseen ja tiedonsaantiin

- Toimielinten työskentely
- Valtuustoasiain valmistelutoimikunnan työskentely
- Ryhmäpuheenjohtajien vuorovaikutus
- Oman valtuustoryhmän palaverit ja työskentely
- Valtuustoinfot
- Seminaarit, iltakoulut ja lähetekeskustelut
- Toimielinten asialistat ja muu oheismateriaali
- Asukastilaisuuksiin osallistuminen
- Lausuntojen antaminen ja ennakkovaikutusten arviointi

TUUSULA

Elämisen taidetta.

2.5 Valtuustoryhmien yhteistyö ja puheenjohtajien rooli

- Valtuustoryhmien puheenjohtajat ovat kaksisuuntaisia tiedonvälittäjiä ennen ja jälkeen päätöksenteon.
- Puheenjohtajilla on vastuu ryhmien toiminnasta ja tiedonsaannista. Puheenjohtajat huolehtivat ryhmän sisäisestä keskustelusta ja näkemysten muodostamisesta esimerkiksi valmistelussa olevista asioista. Valtuustoryhmät hyödyntävät omassa vuorovaikutuksessaan ryhmien omia teams-ryhmiä.
- Valtuustoryhmien puheenjohtajat ja valtuuston puheenjohtajisto koordinoi ja varmistaa yhteistyötä. Yhtenä yhteistyön alustana toimii valtuustoasiain valmistelutoimikunta.
- Ryhmien puheenjohtajat järjestävät tarvittaessa tapaamisia ryhmien välisen yhteistyön kehittämisestä.

” Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa ja keskustelussa. ”

2.6 Kunnioittava ja asiallinen somekäyttäytyminen

- Kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta ja toimimme kunnan lähettiläinä.
- Kuuntelemme kuntalaisia ja noudatamme Tuusulan kunnan some-ohjeita. Puhumme ymmärrettävästi ja vältämme ”kapulakieltä”.
- Tuomme tietoa kunnan toiminnasta ja päätöksenteosta kansalaiskeskusteluun. Oikaisemme tarvittaessa väärinkäsityksiä. Jos emme tiedä asiasta, emme oleta vaan otamme asiasta selvää tai ohjaamme tiedon äärelle.
- Pidättydymme kommentoimasta julkisesti toisten jäsenten keskustelua toimielimessä. Toimielinten tehtyjä päätöksiä kunnioitetaan julkisessa keskustelussa.
- Kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää.

[Tuusulan kunnan sosiaalisen median ohje](#)

Kunnan sosiaalisen median ohje koskee soveltuvilta osin myös kunnan luottamushenkilöitä:

- Luottamushenkilöt toimivat sosiaalisessa mediassa omalla profiilillaan tai erillisellä poliittikoprofiilillaan. He edustavat paitsi itseään, niin toimivat sekä taustaryhmänsä että kunnan lähettiläinä. Myös luottamushenkilöiden on hyvä suhtautua sosiaalisessa mediassa toimimiseen siten, että aina siellä toimiessaan he edustavat myös kuntaa.
- Jos luottamushenkilö on myös työ- tai virkasuhteessa kuntaan, sosiaalisen median käyttö työaikana tulee suunnata työasioihin, mikäli sosiaalisen median käytöstä työajalla on sovittu esimiehen kanssa.
- Luottamushenkilöiden tehtävä on kunnan lähettiläinä pitää osaltaan huolta kunnan maineesta ja edesauttaa positiivisen kuntakuvan rakentamista.
- Luottamushenkilöt ovat suureksi avuksi kunnan organisaatiolle, kun he oikovat kunnan toimintaa koskevia virheellisiä käsityksiä sosiaalisen median kanavissa ja netin keskustelupalstoilla. Faktat ja viimeisimmät käänteet on syytä tarkistaa ennen keskustelua sosiaalisessa mediassa.
- Erimielisyydet ratkotaan muualla kuin sosiaalisessa mediassa. Loan heittoon kuntaa tai sen työntekijöitä kohtaan luottamushenkilöt eivät osallistu. Kunnan työntekijät kunnioittavat sosiaalisessa mediassa luottamushenkilöitä ja luottamushenkilöt kunnan työntekijöitä.
- ”Ei-julkisten” eli keskeneräiseen asiaan liittyvien asiakirjojen osalta tiedon jakamiseen sosiaalisessa mediassa pätevät samat säännöt kuin muuhunkin valmisteluvaiheessa olevan tiedon jakamiseen. Mahdollisuus tiedon jakamiseen tulee varmistaa asiaa valmistelevalta viranhaltijalta. Salassa pidettäviä tietoja tai sellaisia henkilötietoja, joita ei voisi muutenkaan laittaa verkkoon, ei julkaista sosiaalisessa mediassa.

TUUSULA

Elämisen taidetta.

2.7 Yhteisiin toimintatapoihin sitoutuminen

- Jokainen sitoutuu omalta osaltaan valtuutettujen yhteisiin toimintatapoihin.
- Kehitämme jatkuvasti eettisiä yhteisiä toimintatapoja ja toiminnan pelisääntöjä. Arvioimme niiden toteutumista ja varaamme aikaa niistä keskusteluun.
- Tilanteissa, joissa toimitaan sovittujen tapojen vastaisesti, pidättäydymme julkisesti palautteen antamisesta. Keskustelut toimintatapojen noudattamisesta käydään muualla kuin kokoustilanteissa ja julkisesti mediassa.
- Ryhmät puuttuvat jäsenensä epäasialliseen käyttäytymiseen tai tilanteet käsitellään ryhmän sisäisesti ja tarvittaessa puheenjohtajien kesken.
- Annamme palautetta toisillemme kunnioittavalla tavalla. Suhtaudumme avoimesti myös kehittämisehdotuksiin ja saatuun palautteeseen mahdollisuutena parantaa omaa ja yhteistä toimintaa.

3. Toimielinten pelisäännöt

3.1 Valtuuston pelisäännöt

Yleiset pelisäännöt

- Valtuuston vuosikellolla ennakoidaan valmistelun ja päätöksenteon tärkeitä paikkoja.
- Ennen kokousta perehdymme kokouksen asialistaan.
- Valtuuston infot järjestetään kokousta edeltävänä torstaina ja saamme näin lisätietoa päätökseen tulevista asioista. Esityslistan sisällöillä tuomme tietoa myös kuntalaisille valmisteluun vaikuttaneista tekijöistä ja vaiheista.
- Tavoittelemme lyhyitä ja napakoita valmisteltuja puheenvuoroja koskien käsiteltävää aihetta.
- Jokaisella oikeus kertoa oma näkemyksensä ja jättää eriävä mielipide, jos on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan. Päätöksen jälkeen kunnioitamme demokraattisesti tehtyjä valtuuston päätöksiä.
- Luottamukselliset ja salassa pidettävät asiat pidetään salassa.

Kokoustyöskentely

- Teemme päätöksiä huolellisen valmistelun ja etukäteen käydyn keskustelun pohjalta. Näin kokouksessa voimme keskittyä päätösten tekemiseen.
- Muistamme hyvän käytöksen ja eettiset ohjeet myös kokoustilanteessa. Puheenvuoro pyydetään ja puhumme omalla ajalla, emme toisten puheenvuorojen aikana.

3.2 Valtuustoasiain valmistelutoimikunnan pelisäännöt

Rooli ja tehtävät

- Valtuuston käsiteltäväksi tulevien asioiden riittävän aikainen esittely ja keskustelu valmisteluvaiheessa
- Edistää asioiden ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja vuorovaikutuksen kehittymistä
- Toimikunnassa voidaan käsitellä myös eettisiin ohjeisiin liittyviä asioita sekä valtuuston työskentelyn kehittämismahdollisuuksia.

Osallistujat

- Pormestari (pj) ja apulaispormestarit
- Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat,
- Muut lautakuntien puheenjohtajat (pl. keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta ja Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta),
- Valtuustoryhmien puheenjohtajat sekä kansliapäällikkö.

Työskentely

- Toimikunnalle laaditaan vuosikello, joka synkronoidaan valmisteluun ja päätöksentekoon. Toimikunta kokoontuu säännöllisesti noin kerran kuukaudessa. Talousarviokokous jaetaan kahtia tai aikaisempaan marraskuun kokoukseen.
- Toimikunnan kokouksista laaditaan asialista ja pöytäkirja.
- Asioiden esittelyjen jälkeen varataan riittävä aika yhteiseen keskusteluun
- Tarpeen mukaan järjestetään yhteisesittelyjä toimikunnalle ja muille luottamushenkilötoimielimille ja –foorumeille.
- Toimikunta toimii tiiviissä yhteydessä poliittisen johtoryhmän työskentelyyn.

3.3 Lautakuntien pelisäännöt

A photograph of a soccer field at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. In the foreground, a soccer ball sits on the grass. A person's leg is visible on the left side, and another person is standing in the background on the right. The scene is framed by a pink shape on the top right and a yellow shape on the bottom left.

TUUSULA

Muut aineistot

Liitetäänkö osaksi (kuvaa toimintatapaa ja vuorovaikutusfoorumeja)

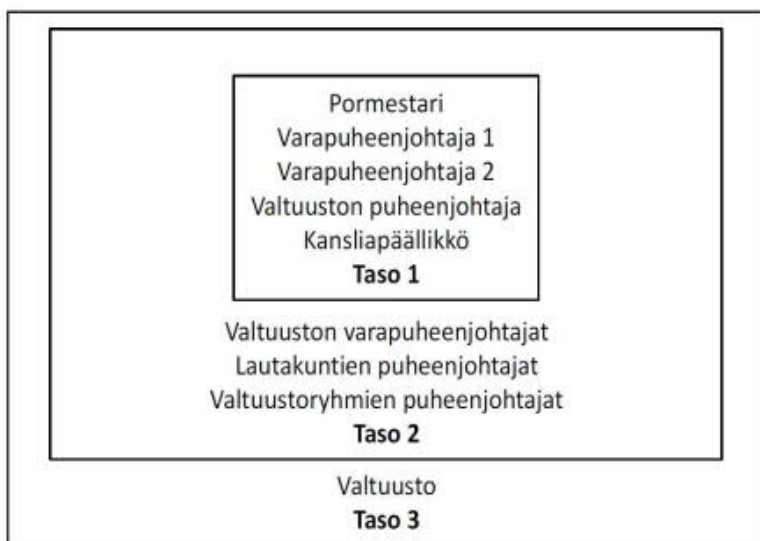
Johtamisen ja tiedonsaannin foorumit

Foorumi	Keskeinen rooli	Käsiteltävät asiat	Osallistujat	Kokousväli
Valtuustoinfo	Tiedon jakaminen valtuuston kokouksessa käsiteltävistä asioista	<ul style="list-style-type: none">Valtuuston kokouksessa käsiteltäväksi tulevien asioiden esittely ja mahdolliset kysymykset	<ul style="list-style-type: none">Valtuusto	Valtuuston kokousta edeltävä torstai
Valtuustoasiain valmistelu-toimikunta	Ennakoitavuuden ja läpinäkyvyyden lisääminen. Yhteistyön syventäminen lautakuntien ja valtuustoryhmien kesken kunnan kehittymisen kannalta keskeisistä asioista.	<ul style="list-style-type: none">Valtuuston käsiteltäväksi tulevien asioiden esittely	<ul style="list-style-type: none">Pormestari (pj)ApulaispormestaritValtuuston pj ja vpj:tMuut lautakuntien pj:t (pl. Keskusvaali-, tarkastus- ja K-U:n ympäristöltk)Valtuustoryhmien pj:tKansliapäällikkö.	1 krt/kk
Poliittinen johtoryhmä *	Poliittiset linjaukset luottamuselimiin tulevista keskeisistä asioista.	<ul style="list-style-type: none">Luottamuselimiin (KV, KH, konsernijaosto) päätöksentekoon tulevien asioiden läpikäynti, esitysten pohjaltaLautakuntiin ja sieltä edelleen valtuustoon menevien merkittävien asioiden läpikäyntiAjankohtaisten asioiden informointi	<ul style="list-style-type: none">PormestariApulaispormestaritValtuuston pjKansliapäällikkö	1 krt/viikko
Poliittisen johtoryhmän ja johtoryhmän yhteiskokous *	Yhteistyön syventäminen kunnan kehittymisen kannalta keskeisistä asioista.	<ul style="list-style-type: none">Kuukausittainen tilannekatsaus keskeisten, poliittisiin foorumeihin tulevien asioiden etenemisestä ja suunnitteilla olevista uusista asioista, osa-alueittainLautakuntiin ja sieltä edelleen valtuustoon menevien merkittävien asioiden läpikäynti	<ul style="list-style-type: none">PormestariApulaispormestaritValtuuston pjKunnan johtoryhmä	1 krt/kk

*Ryhmien välinen neuvottelu 4.6.2021

Poliittisen johtamisjärjestelmän tasot

Poliittisen johtajuuden kaavio Tuusulassa

Prosessin kulku

Taso 1	Valmistelu- vaihe	Valmisteleo asian esityksen kansliapäällikön kanssa
Taso 2	Työstämis- vaihe	Läpikäyty yhdessä Taso 1 kanssa esityksen Ryhmien pj esittävät asian omalle ryhmilleen
Taso 1 ja 2	Työstämis- vaihe	Asian läpikäynti mahdollisine muutosesityksineen Lopullinen virkamiesvalmistelu Hallituksen kokous ja päätös
Taso 3	päätösvaihe	Valtuuston kokous ja päätös

TUUSULA

Elämisen taidetta.